

ЛІТЕРАТУРА ТА МЕТОДИКА ВИКЛАДАННЯ

Альона Богдан
студентка 4 курсу
факультету філології та соціальних комунікацій
Наук. керівник: **Г. О. Александрова**,
к.філол.н., доцент (БДПУ)

**«МАНДРІВНИЙ ЗАМОК ХАУЛА» ДІАНИ УІНН ДЖОНС
ЯК ЕПІЧНЕ ФЕНТЕЗІ**

У роботі розглянуто ознаки епічного фентезі на прикладі роману Д. У. Джонс «Мандрівний замок Хаула». Актуальність обраної теми визначається чималим інтересом до творчості письменниці, а також необхідністю вивчення процесу виникнення нових літературних модифікацій. Адже ще нещодавно жанр фентезі здавався екзотичним, маловідомим і чужим. До цього часу серед літературознавців ведуться суперечки, чи варто виділяти фентезі в самостійний жанр, чи вважати різновидом фантастики.

Метою роботи є аналіз особливостей жанру епічного фентезі на матеріалі твору британської письменниці Д. У. Джонс «Мандрівний замок Хаула». Для реалізації поставленої мети використано системний, історико-літературний та аналітичний методи.

Вивченням творчості Д. У. Джонс та особливостей поетики її творів займалися такі дослідники, як Є. Кашуба, Н. Титкова, С. Тихоненко, М. Шилова та інші.

Високе фентезі (англ. *high fantasy*), або епічне фентезі (англ. *epic fantasy*) – підкатегорія жанру **фентезі**, підвид фантастичної літератури, заснований на використанні міфологічних і казкових мотивів [2, с. 65].

Першою ознакою епічної фентезі в романі «Мандрівний замок Хаула» є те, що дія розіграється в особливому фантастичному світі, культурна та соціальна конструкція якого нагадує ідеалізоване європейське середньовіччя. Цей світ має свою, лише йому притаманну, флору, фауну, релігію, мову та історію: «У країні Інгарії, де такі речі, як семимильні чоботи і шпаки-невидимки, існують насправді, народитися найстаршим із трьох дітей – неабияке безталання...» [2, с. 5]. При цьому особливе значення мають міфологічні аспекти, які тісно сплітаються власне з сюжетом і утворюють мотиви, поширені у відомих епосах і легендах. Центральне місце в цьому світі займає магія: «У цих чарах головне – вірити, що вони подіють. Як віддаватимеш, гляди, щоби мала впевнений вигляд» [1, с. 156].

Характерною ознакою епічного фентезі є «вторинний світ» («secondary world»). Цей термін, уведений Дж. Р. Р. Толкіном в есе «On Fairy-Stories» (1939), вживається для позначення світу, в якому правлять закони, відмінні від тих, що діють у реальному світі, але тим не менш залежні від нього.

У центрі епічного фентезі – надцінна ідея про принципове протистояння Добра і Зла. Головний герой не могутній воїн, але поступово починає розуміти той вселенський конфлікт, який існує між Добром і Злом,

і усвідомлювати, що він єдиний, хто може перемогти ворога: «Софі довелося відпустити ціпок і нагнутися рятувати Кальцифера... ціпок знову вдарив міс Ангоріан, а тоді – знову і знову... Міс Ангоріан сичала і хиталася, ціпок щосили молотить міс Ангоріан і аж димиться від її жару» [1, с. 340].

Глобальне завдання героїв – порятунок усього світу або значної його частини. Рятують, як мінімум, державу, частіше – світ, людство, Всесвіт: «Хаулова племінниця Марі поволі йшла до неї по мокрій траві... Слідом за нею ще повільніше наближався племінник Хаула Ніл... Позаду дітей Софі побачила сестру Хаула – Меган...» [1, с.318]. Географічно – дія охоплює країну, континент, уесь світ, кілька світів. Хронологічно – пригоди героїв затягуються на місяці, роки, століття.

Проаналізувавши роман Д. У. Джонс «Мандрівний замок Хаула», ми дійшли висновку, що він належить до жанру епічного фентезі, і не тільки повертає читачів до найкращих зразків фольклорних та художніх творів, але й вчить вірити в диво, силу кохання та дружби.

ЛІТЕРАТУРА

1. Джонс Діана Вінн. «Мандрівний замок Хаула» / Д. В. Джонс; [пер. з англ. А.Поритко]. – Львів : Видавництво Старого Лева, 2017. – 350 с.
2. Протасов Т. А. Изменения в понимании фантастического начиная с мифа и фольклора и до современных жанров фантастики [Електронний ресурс] / Т. А. Протасова // Молодой ученый. – 2015. – № 152. – С. 65–67. – Режим доступу : <https://moluch.ru/archive/95/20771/>

Варьєва Єлизавета,
студентка II курсу

Бердянського економіко-гуманітарного коледжу БДПУ
Наук. керівник: **М.В. Варьєва**, старший викладач (БЕГК БДПУ)

ЛЕСЯ УКРАЇНКА У СВІТЛІ НОВИХ ПРОЧИТАНЬ

У хворому тілі Лесі Українки пишно цвіла широка душа. З дитинства вона вимріявала казки, на які її спонукав рідний край, Полісся. Свою внутрішню красу вона вклала в драму-феєрію «Лісову пісню». Тривалий час «Лісову пісню» Лесі Українки розглядали як парадоксальне поєднання світу духів і світу людей. Звертаючись до ірреального буття, вводячи до сюжету феєричних персонажів, авторка відтворила виміри часу. Залучення їх до твору складає тло, що надає іншого розуміння побутово-повсякденним подіям. Ця двомірність зображення подій твору є свідченням відчуття специфіки духовного, нематеріального світу. Через високохудожнє образне мислення, піднесену поетичну мову, незвичайні феєричні персонажі та події, що відбуваються у чаклунському світі лісу, відтворюється така активно діюча, цілісна духовна реальність, що свідчить про себе немовби незалежно від митця, внаслідок чого справляється враження, нібито ця реальність самостійно розкриває саму себе через поезію.

Мова символів дозволяє читати природу духовно, а духовні явища осмислювати в контексті природи. Мова символів цілком слушно